

VOOR GELIJKHEID EN DEMOCRATIE

VREDES NIEUWS

3 december: klimaatmanifestatie

Donderdag 17 november: "Zowel de mens als de natuur zullen in stijgende mate lijden onder de klimaatverandering." Dat is de centrale boodschap van het nieuw rapport van het IPCC, het Intergovernmental Panel on Climate Change dat meer dan 2.500 onderzoekers uit niet minder dan 194 landen verenigt. Ter gelegenheid van dit nieuw rapport stellen 11.11.11 en CNCD-11.11.11 graag het Platform Klimaatrechtvaardigheid voor. In dit platform slaan vakbonden, milieuorganisaties en de Noord-Zuidbewegingen de handen in elkaar en benadrukken de noodzaak voor een bindend klimaatakkoord. De natuur duldt immers geen getreuzel meer.

De drie grote families uit het middenveld beslissen samen te werken rond de klimaatproblematiek. Uit dit huwelijk werd het Platform Klimaatrechtvaardigheid geboren. Klimaatverandering is meer dan een ecologisch probleem. Vandaag al zien we grote sociale gevolgen in zowel Noord als Zuid. Deze vaststelling wordt bevestigd door het IPCC. Tussen 1979 en 2004 bevonden 95% van alle slachtoffers ten gevolge van natuurrampen zich in ontwikkelingslanden. De belangrijkste manier om het Zuiden te helpen is

door te stoppen met vervuilen, zonder toevlucht te nemen tot valse oplossingen.

Op de vooravond van de VN-klimaatconferentie die eind november gehouden wordt in Durban, ijvert het Platform Klimaatrechtvaardigheid voor een internationaal bindend, ambitieus en billijk klimaatakkoord. Daarom presenteert het middenveld elf eisen (http://www.11.be/downloads/11_eisen_final.doc). Op die manier wordt vanuit verschillende expertisedomeinen de klimaatproblematiek belicht. Op 3 december blaast de klimaatcoalitie verzamelen in Brussel. De 10.000 km tussen Brussel en Durban zullen dan symbolisch overbrugd worden. Het wordt een gezinsvriendelijke, kleurrijke manifestatie waaraan je te voet, met de fiets, met de kar, bakfiets, zeepkist of praalwagen kan deelnemen.

De treinen in onze regio vertrekken om 13.25u (Bornem), 13.31u (Puurs), 13.36u (Willebroek) en dan ben je even na 14u in Brussel Noord.

LETS: een economisch systeem zonder geld. Het werkt en het bestaat in Klein-Brabant!

Tegenwoordig wordt er in de media zeer veel over geld gepraat. Met gepraat alleen kan je je echter niet voorbereiden op een economische crisis. Volgens een aantal analisten wordt de crisis die momenteel dreigt mogelijk de grootste ooit. Vergelijken daarmee zou zelfs de Wall Street crash van 1928 kinderspel lijken. Als het wereldwijde financiële netwerk in elkaar stort, vallen we terug op elkaar.

Eind september 2010 ging in Klein-Brabant een letsgroep van start. Inmiddels telt de groep 25 aangesloten gezinnen. Wat is LETS? De afkorting staat voor "Local Exchange and Trading System" en is ontstaan in 1983 in Courtenay, Canada. Het Canadese stadje werd toen met zware economische problemen geconfronteerd, waardoor het werkloosheidscijfer opliep tot 60%. Omdat er nog maar weinig geld in omloop was, maar mensen uiteraard hun vaardigheden nog bezaten, stapte men op een georganiseerde manier over naar een ruilhandelsysteem. Het bleek zo goed te werken dat het letssysteem zich van daaruit over heel de wereld verspreidde. In 1994 ontstond de eerste letskring op Belgische bodem in Leuven. Vele steden en gemeenten volgden en in 2010 deed het dus ook zijn intrede in Klein-Brabant.

Waarom letsen?

We zijn vergeten wat geld eigenlijk is. Geld is geen levensmiddel. Het is een ruilmiddel en functioneert in die rol het beste. Eigenlijk

kan geld niet opgeslagen worden want dan verliest het zijn betekenis als ruilmiddel en wordt de economische kringloop geblokkeerd. Geld (een ruilmiddel dus) verhandelen is al helemaal not done! Ruil is een van de belangrijkste economische concepten. Ruilen doe je in onderling overleg. Een eerlijke economie is dus ook democratisch, sociaal en ecologisch. In een systeem zonder financiële markten bestaat er geen inflatie of rente (In de middeleeuwen werd het gebruik van rente gezien als een zonde, omdat de tijd van God is en dus niet kan verhandeld worden; het is veelzeggend om vast te stellen dat het gebruik van intrest als middel om winst te creëren aan de basis ligt van de huidige economische problemen). Geld vertegenwoordigt in de eerste plaats een afspraak: wat is iets waard voor jou? Wij zijn het verleerd om daarover na te denken omdat alles in de winkel gewoon zijn prijs heeft en dat is dat. Waar die prijs vandaan komt weten we niet. Daardoor lijkt het soms alsof economie ver uit onze levens verwijderd is tot er plots een crisisspook opduikt. Maar deze crisis is misschien het beste wat ons kan overkomen. Het is namelijk een kans om 'back to basics' te gaan.

Hoe werkt LETS?

Een voorbeeld: Ik scheer de haag van mijn buurman omdat hij last heeft van zijn schouder. Hij helpt op zijn beurt iemand anders met computerproblemen. Behalve tijd en moeite kost het niemand

geld want we waarderen elkaar met 'pollekes'. Je spreekt met je 'letspartner' af welke waarde een geleverde dienst of product voor je heeft en jullie komen samen tot een overeenkomst. Er worden binnen het letssysteem geen vaste prijzen vastgesteld omdat het gaat over elkaar waarderen. Jij bepaalt dus mee de waarde van wat iemand voor je doet of van wat jij doet voor een ander. Uiteraard hoeft je niet zomaar in het duister te tasten. Er zijn immers wel richtlijnen. Bijvoorbeeld als iemand iets voor je doet, heeft een uur werk de waarde van 20 pollekes. Ben je dolblij dat die lastige klus eindelijk geklaard is, dan kan je bijzondere waardering uitdrukken door 25 of 30 pollekes te geven. Valt het geleverde werk echter tegen, dan kan je minder waarderen. Belangrijk is wel om altijd eerlijk te durven communiceren. In het begin is dit soms wat wennen. Wat kan je zoal 'verletsen'? In principe kan in het letsnetwerk alles verhandeld worden zoals in de gewone economie, alleen kan je pollekes niet sparen of beleggen omdat er in dit systeem ook geen intrest of inflatie bestaat. De pollekes worden waardevoller naarmate ze meer weggegeven worden. In plaats van alleen aan jezelf te denken en zoveel mogelijk te sparen (wat we in de gangbare economie met zijn allen doen), brengt letsen voor heel de groep het meeste op als er zoveel mogelijk geletst wordt. Het moet vloeien en sparen heeft geen zin. Heerlijk toch! LETS is een circulair systeem, wat in essentie elk gezond **vredesnieuws p.2
4e trimester 2011**

economisch systeem hoort te zijn. Intussen staat onze gangbare economie hier echter mijlenver vanaf, vandaar de problemen.

Letsen gaat echter over meer: het is in de eerste plaats leuk. Het geeft voldoening en het is leuk om iets voor een ander te doen, om gewaardeerd te worden en anderen te waarderen, om mensen te leren kennen, om na te denken over waarden en ernaar te handelen. Niemand zet je onder druk, niemand verwacht professionele resultaten. Je letst waar, wanneer en met wie je wilt.

Hoe kan je aansluiten?

LETS is er voor iedereen want iedereen heeft iets te bieden. Als je wil aansluiten neem je contact op met Bart De Ridder (gegevens zie onderaan). Hij coördineert LETS binnen Antwerpen Provincie (LAP). Voor Klein-Brabant zijn er 4 instapmomenten per jaar voorzien: in september en maart te Lier, in januari en juni in Puurs of Bornem. Wil je graag eerst nog wat meer uitleg, dan contacteer je Frank Bervoets of Sven Abbeloos, coördinatoren van LETS Klein-Brabant.

Nog enkele voorbeelden uit mijn LETS-ervaringen:

Onlangs hielp ik een letslid met het isoleren van zijn zolder waarvoor ik 120 pollekes ontving. Daarna ontving ik een dag hulp om bij mij een rommelhok op te ruimen en gaf ik die 120 pollekes weer uit. Een week later hielp ik een andere letser met het steken van een plafond en werd ik gewaardeerd met 100 pollekes, lekkere versgemaakte groentensoep en een kilo peren uit de tuin. Ik gaf weer 20 pollekes uit voor kinderkleding die ik ontving van een ander letslid en **vredesnieuws p.3** zo gaat het **4e trimester 2011**

maar door...

Er is echter een plafond: je 'krediet' kan maximaal zakken tot -750 pollekes. Maar hierop betaal je geen interesten zoals bij een bankrekening waarbij je in het rood staat. Je kan zelfs 30 jaar aangesloten zijn bij een letskring, een heel actief lid zijn en toch altijd in min staan. Het komt erop aan om actief te blijven.

Contactpersonen:

LETS provincie Antwerpen
Bart De Ridder
Mastenhof 27
2560 Kessel
antwprov@letsvlaanderen.be

LETS Klein-Brabant

Frank Bervoets
Nieuwstraat 40
2870 Puurs
frank.bervoets@skynet.be

Sven Abbeloos

Grootheide 51
2880 Bornem
sven.abelloos@gmail.com

Schrijfkernen van Amnesty International.

Puurs

Vedett (kantine evenementenhal)
Elke derde woensdag van de maand

Van 19 tot 21u

Lippelo

Café De Wandeling

Elke derde donderdag

van de maand

Van 20.30 tot 22u

Blaasveld

Parochiecentrum

Elke eerste donderdag van de maand

Van 20 tot 21u

Briefschrijfacties zijn voorradig in de wereldwinkels te Breendonk, Puurs en Bornem en kunnen daar meegenomen worden.

Boom

Elke tweede dinsdag van de maand behalve juli en augustus
Tussen 19 en 20 u
Leopoldstraat 25, Boom

Openingsuren Wereldwinkels

Breendonk: wo 14-16
do 14-15
za 10-12
zo 10-12

Bornem: (tel 889 53 92)
wo 13.30-16.30
za 9.30-12
13.30-16.30

Willebroek: di 10-12 14-17
wo 10-12 14-17
vr 10-12 14-17
za 10-12 14-17

Puurs: wo 14-16
do 9.30-12
za 9.30-12 14-17
zo 9.30-12

St.Amands di 10-12
wo 14-17
za 10-12 14-17

**“MO*”,
mondiaal magazine**

Het novembernummer van MO* analyseert de één jaar oude wet op de inlichtingenmethoden in België. Een interview met Rob Hopkins gaat over de toekomst van de transitiebeweging die met lokale initiatieven mensen en gemeenschappen veerkrachtig maakt tegenover maatschappelijke crisissen. Deelname aan deze beweging is ook één van de mogelijkheden die MO* aanreikt om het klimaat te redden.

John Vandaele was in Congo. Hij bracht een artikel mee over de status van de landbouw. Gie Goris bespreekt de geboorte van de 7 miljardste mens. Lode Delputte brengt een voorpublicatie van zijn boek “Braziliaanse bloei. Hoe een land een wereldmacht wordt”

Dirk Steenhout bespreekt de loopbaan van Susana Baca van zangeres tot minister in Peru.

En nog veel meer.

Vrede

Tweemaandelijks tijdschrift met achtergrondinformatie rond het wereldgebeuren.

Het oktober-novembernummer begint met “een wansmakelijke soap rond Palestina” over het VN-lidmaatschap van Palestina. Eric Toussaint is financieel-economisch expert en voorzitter van het Comité voor de Afschaffing van de Derdewereldschuld. Hij wordt geïnterviewd over de Europese staatsschuldencrisis. Walter Lotens is freelance journalist en verdiept zich in Bolivia onder Morales. Het Vrede-dossier gaat dit maal over Turkije. Georges Spriet en Pieter Teirlinck bespreken in hun artikelen de stand van zaken van het raketterschild en de militarisering van de ruimte. Vrede neemt ook de “declaratie van de Occupy Wall Street” op.

En nog veel meer.

Katoen vs Hennep

Geen enkele vezel van natuurlijke oorsprong is zo wijdverbreid als katoen. U kan hoogst waarschijnlijk niet schatten hoeveel kilogram katoen u in huis heeft. Trek uw kasten maar eens open: T-shirts, hemden, broeken, kousen, onderbroeken, gordijnen, keuken- en badkamertextiel, touwen... zelfs in bepaalde isolatiematerialen wordt katoen verwerkt. Geen enkele natuurlijke vezel heeft zo'n impact op het milieu als katoen. 20 à 25 % van alle verbruikte pesticiden ter wereld gaan naar de katoenteelt, terwijl deze slechts 4% van de landbouwopbrengst inhoudt. De katoenplant is ook een gulzige drinker. Er is meer dan 10 000 liter water nodig om 1 kg katoen te produceren. Dit is amper genoeg om 1 T-shirt en 1 jeansbroek mee te maken. Door massale irrigatie is al honderd miljoen hectare landbouwgrond verzilt, waardoor deze nu braak ligt. De streek rond het Aralmeer in Oezbekistan is een treffend voorbeeld. Katoen wordt veelal gekweekt en verwerkt in derdewereldlanden, waar water, landbouwgrond en dus ook voedsel meestal schaars zijn. Sociale problemen Kunnen we katoen vervangen door hennep? Hennep groeit in zowat elk klimaat, behoeft zeer weinig water en geen pesticiden. Hennep groeit zo snel dat er op eenzelfde veld tot 4 maal per jaar geoogst kan worden. Daardoor moeten er geen andere landbouwgronden bestemd voor voedsel aangesproken worden. Hennep is enorm veelzijdig. Naast vezels voor textiel kan het ook gebruikt worden om biodiesel van

te maken. Het kan ook geperst worden tot spaanplaten en is zelfs uitermate geschikt om bioplastic uit te vervaardigen. Door zijn zeer diepe wortelgroei verrijkt hennep de grond in plaats van hem uit te putten. De plant wordt wel eens ingezet om vervuilde bodems te zuiveren. Worden de sociale problemen opgelost met hennep? Bij katoen zien we dat de productie al zoekend naar goedkopere oorden verschuift van China en India naar Bangladesh. Want wij westerlingen willen goedkope T-shirts en jeansbroeken van goede kwaliteit. Sociale problemen worden pas opgelost als onze mentaliteit verandert. T-shirts zijn immers goedkoper dan het pintje dat u drinkt op vrijdagavond en dus een wegwerpproduct geworden.

Dirk Piret

Dirk Piret is zaakvoerder van duurzame kledingproducent ACP. ACP is 'Fair Wear Foundation ambassador' en 'Fairtrade ambassador'. ACP koopt kledij aan bij fabrikanten die zich inzetten voor correcte arbeidsomstandigheden in de kledingindustrie en verdeelt producten met een Max Havelaar-keurmerk voor eerlijke handel. In 2010 werd de duurzame aanpak van ACP door het Belgisch Ontwikkelingsagentschap beloond met de Be Sustainable Award.

zie ook <http://www.greenjeans.be/>

KLIMAAT EN ECONOMIE

Naomi Klein is een Canadese journaliste, bekend van haar boeken "No Logo" en "De Shockdoctrine". In de eerste jaren van de 21e eeuw werd ze door de media opgevoerd als woordvoerder van de andersglobalistische beweging. In Amerika geldt ze als één van de leidende intellectuelen van dit moment. Foreign Policy plaatste haar in 2005 op 11. Ook nu wordt ze regelmatig geciteerd als het gaat over de Occupy Wallstreet beweging. Op 9 november schreef ze een bijdrage voor het Amerikaans weekblad "The Nation". In dit artikel hoopt ze dat de wereldwijde Occupy beweging het thema van klimaat als centraal thema neemt omdat het zo essentieel is en meer dan wat anders duidelijk maakt wat op stapel staat. (zie <http://www.thenation.com/print/article/164497/capitalism-vs-climate>)

Begin jullie kwamen de Amerikaanse ontkenners van klimaatwijziging samen in het Heartland Institute. Klein is ook aanwezig en verbaast zich erover dat niemand zich eraan stoort dat de zogenaamde experts voortdurend mekaar tegenspreken. Is er nu opwarming of niet, of is er opwarming maar zonder dat dit een probleem is? En als er geen opwarming is, waarom dan zoveel gepraat over zonneactiviteit die de oorzaak zou zijn? Maar wat haar meest opvalt is de geringe aandacht van de deelnemers voor deze 'experts'. De aanwezigen zijn reeds overtuigd en horen veel liever de retorische opjuttende volksmenners die groenen en wetenschappers graag met baseball slaghout onderhanden zouden nemen. De dalende vredesnieuws p.5 aandacht 4e trimester 2011

voor de oorzaken van het klimaatprobleem is niet nieuw. In 2007 was nog 71 procent van de Amerikanen overtuigd van klimaatwijziging en dat deze veroorzaakt werd door fossiele verbranding. In 2009 was dit gedaald tot 51 procent en in 2011 tot 44 procent. Ondertussen is gebleken dat deze daling bijna volledig te wijten is aan de daling aan één eind van het politieke spectrum. Vandaag blijven 70 tot 75 procent van de democraten en progressieven in de USA geloven dat de mens oorzaak is van de klimaatwijziging. De republikeinse kiezer daarentegen heeft gekozen voor de verwerping van de wetenschappelijke consensus. Een belangrijk deel van deze Republikeinen geloven met des te meer overtuiging en passie dat het thema van klimaatwijziging een oplichterij is, een truc en samenzwering van progressieven en crypto-communisten tegen de American Way of Life.

Het discours van deze klimaatontkenners, rechtse hardliners en teapartisanen heeft ondertussen wel succes. Democraten gaan de strijd niet aan. En ook de media laten meer de ontkenners dan de wetenschappers aan het woord. Mijngingners, oliemaatschappijen en industrie proberen te profiteren van de situatie om allerlei desastreuze projecten erdoor te krijgen.

Klein vraagt zich af hoe de progressieven het tij kunnen laten keren. Hoe kunnen zij een overtuigend en aantrekkelijk verhaal brengen dat duidelijk maakt dat oplossingen voor de

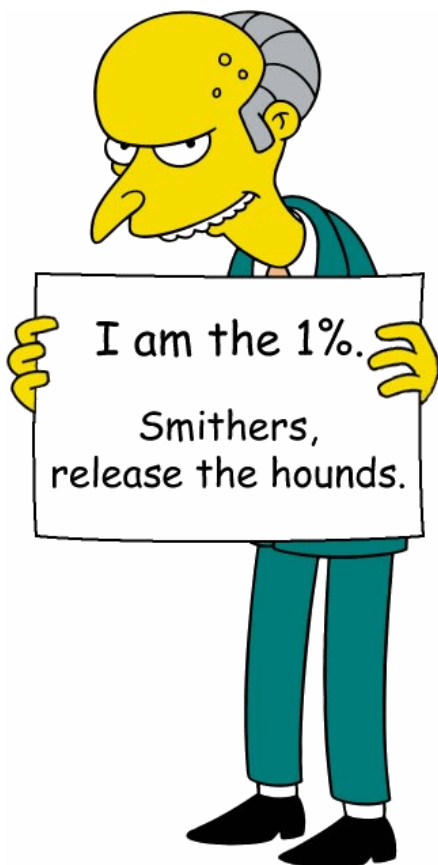
klimaatcrisis ook oplossingen in zich dragen voor een verlicht economisch systeem dat ongelijkheden wegwerkt, de publieke ruimte versterkt, voor iedereen waardig werk genereert en de economie onder democratische controle brengt? Moeten ze dan het klimaatthema - zoals ook rechts dat doet - als centraal thema in dat verhaal plaatsen?

Rechts en de ontkenners gaan zo tekeer tegen het "socialistisch complot" niet omdat ze hiervoor bewijs gevonden hebben, maar omdat ze gezien hebben wat de gevolgen zijn als inderdaad gekozen wordt voor lagere CO2-uitstoot zoals de wetenschap vraagt. Ze hebben ingezien dat dit slechts kan gebeuren door een radicale herinrichting van ons economisch en politiek systeem en dit in een totale andere richting dan het heilige vrijemarkt systeem. De heroriëntering zou o.a. een herverdeling van de welvaart meebrengen, meer belasting voor de rijken en meer overheidsregulering. Rechts beseft dat een werkelijk beleid dat de klimaatcrisis wil voorkomen niet anders dan een links beleid kan zijn.

Volgens Klein beseffen progressieven en linkers dit te weinig. Ze maken er hoe dan ook te weinig gebruik van. Wetenschappelijke bevindingen zijn vandaag een ongekende steun voor een progressief beleid dat zowel het klimaat ten goede kan komen als een beter leven voor iedereen.

Het is een wetenschappelijk feit dat de aarde niet bij machte is

om de ontzaglijke hoeveelheid koolstofdioxide te verwerken die we in de atmosfeer pompen. En dit is een symptoom van een veel grotere crisis, ontstaan uit het centrale waanbeeld waarop ons economisch model is gebaseerd: de natuur is oneindig, we zullen altijd in staat zijn meer te vinden voor wat we de denken nodig te hebben, en als iets opraaft dan zullen we het eenvoudig kunnen vervangen door iets anders. Het is niet enkel de atmosfeer die we overbelasten, we doen hetzelfde met de oceanen, drinkbaar water en biodiversiteit. Een overvloed aan wetenschappelijk onderzoek toont aan dat we de natuur over haar limieten duwen. De oplossing ligt niet in meer groene producten en meer markt. Het vraagt een nieuw beschavingsparadigma, niet gebaseerd op dominantie over de natuur maar op respect voor natuurlijke hernieuwbare cycli en op bewustzijn van natuurlijke limieten, inclusief de limieten van menselijke intelligentie.

Dat rechts het schrikbeeld van een communistische maatschappij oproepen is natuurlijk onzin. Het is geweten dat het vroegere communistisch blok meer broeikasgassen per inwoner uitstootte dan landen als Engeland en Canada. En ook het huidige China is geen voorbeeld met de bouw van megadammen die zorgen voor massale ontwrichting en met een energievoorziening gebaseerd op koolcentrales. Het is wel zo dat de klimaatuitdagingen slechts kunnen aangepakt worden door sterk overheidsingrijpen op alle niveaus. Maar echte langetermijnoplossingen liggen in het systematisch spreiden en toewijzen van macht en controle naar lagere niveaus. Lokale gemeenschappen kunnen dan verantwoordelijk worden voor hernieuwbare energiewinning, korte ketens voor productie en consumptie, collectieve transportsystemen e.d.

Klein ziet zes terreinen voor een effectieve klimaatagenda:

1. Promotie en heruitvinden van de publieke sfeer

Na jaren van sorteren, afvalrecyclage, koolstofcompensatie, zonnepanelen en ecolampen is het wel duidelijk dat individuele actie nooit een adequaat antwoord kan zijn op de klimaatcrisis. Klimaatwijziging is een collectief probleem en vraagt collectieve actie. Een probleem van die orde vraagt ook actie op massale schaal. En dit voor transport, woningbouw, electriciteitsvoorziening, en massale onderzoeksinspanningen voor het gebruik van de best beschikbare oplossingen.

Overheidstekorten en de limieten ervan zijn traditioneel discussieterrein voor links en rechts. De zwaarte van de klimaatcrisis schreeuwt voor een radicaal nieuw concept van wat realisme is en over welke limieten het gaat. Budgettaire tekorten zijn lang niet zo gevaarlijk als de inbreuken die we maken in vitale en complexe natuurlijke systemen.

2. Herontdekking van de planning

Supplementair aan het terugdraaien van de privatiseringstrend moeten we ook de kunst herontdekken die gedurende de decennia van marktfundamentalisme werd zwartgemaakt: planning. Veel en veel planning. Elke gemeenschap in de wereld heeft een plan nodig om de transitie waar te maken weg van fossiele energie. Ook de werknemers moeten weten wat hen te wachten staat aan de andere kant van de transitie waar oude jobs niet meer bestaan en nieuwe groene jobs belangrijk zijn. Dat veronderstelt een planning gebaseerd op collectieve prioriteiten in plaats van op bedrijfswinsten.

Planning heeft niets te maken met een autoritair socialisme dan wel een bocht naar een werkelijke democratie. De wild-west economie brengt niets dan onzekerheid. Planning is niets om bang van te zijn.

3. beteugelen van de bedrijfswereld

Eén van de centrale punten in de planning die we moeten opzetten en uitvoeren heeft te maken met de snelle her-regulering van de bedrijfswereld. Prioritair zijn de beperking van co2 uitstoot, **vredesnieuws p.6 4e trimester 2011**

verbod op koolcentrales, afbouw van industriële vetmesterijen, e.d.

4. Herlocalisering van de productie

De globalisering van de handel sinds begin van de jaren 80 heeft een verwoestende impact op productie, lokale bedrijven en landbouw. De atmosfeer was het grootste slachtoffer. De megaschepen, jumbojets en zwaar wegtransport die grondstoffen, halffabrikaten en eindproducten van de ene kant van de wereld naar de andere brengen, spuwen broeikasgassen de lucht in. Ook andere niet-hernieuwbare grondstoffen worden verbruikt op een manier die niet duurzaam is. Recente onderzoek toont aan dat de uitstoot in ontwikkelingslanden, voor productie van goederen bestemd voor het Westen, zes keer groter is dan de gerealiseerde uitstootbeperking in hetzelfde Westen. Als we dus onze natuurlijke limieten respecteren, dan moeten we dit grenzeloos transport beperken voor die goederen waar lokale productie niet mogelijk is of meer koolstofintensief is. (Vb groenten onder serres in noordelijke landen veroorzaken meer uitstoot dan landbouw in zuidelijke landen en distributie via spoor).

5. Een einde van de shopping cultuur

Onze economie is verslaafd aan groei. Stijgende winsten zijn slechts mogelijk met stijgende productiviteit. Zonder groei in consumptie zorgt dit voor stijgende werkloosheid. Hoe kan in een dergelijke economie de uitstoot van broeikasgassen beperkt worden? “Groene vredesnieuws p.7 4e trimester 2011 economen” ijveren

daarom voor “ontkoppeling”, waarbij grotere efficiency betracht wordt om de ecologische impact te beperken. Een groeiende groep ecologische economen stellen ernstige vragen aan de mogelijkheid om de nodige minimale 80 percent beperking te realiseren tegen 2050. Er is in elk geval geen historische aanwijzing dat onze economie hiertoe in staat is.

De kern van deze ecologische crisis ligt in de overconsumptie van natuurlijke grondstoffen en kan niet opgelost worden door efficiëntieverbeteringen van onze economie maar door het beperken van de materie die we produceren en consumeren. In het engels heet dat: “trash the system or crash the planet”. Dat groei nog wel mogelijk moet zijn om delen van de wereld uit de armoede te trekken, maakt de beperkingen in het rijke deel des te dwingender.

6. Belast de rijken en poenscheppers

“Hoe gaan we dit betalen?” is dan de vraag. In een op groei gebaseerde economie was het antwoord van de elites: “Meer groei zal alles oplossen”. Daarmee werd ook de vraag naar sociale rechtvaardigheid uitgesteld tot de taart groot genoeg zou zijn om iedereen uit de armoede te halen. Natuurlijk was dat een leugen. Maar in een wereld die botst op zijn ecologische limieten, wordt dit duidelijker dan ooit. De enige manier om de transitie te betalen is het geld te halen waar het zit. Dat wil zeggen belasting op uitstoot, alsook op financiële speculatie. Het veronderstelt effectieve belasting op bedrijfswinsten en vermogens, knippen in militaire budgetten, schrappen van subsidies voor oliemaatschappijen.

Belastingparadijzen moeten worden aangepakt.

Samenvattend kunnen we zeggen dat de klimaatwijziging verwacht dat we breken met zowat elke regel van de “vrije markt” en dat we dat doen met dringende noodzaak. Voor progressieven betekent dit dat meer dan ooit blijkt dat ze gelijk hadden. Maar dat is niets om vrolijk over te worden. Het betekent wel dat hun wereldbeeld de huidige centrale regel van “alles in teken van de winst” uitdaagt en de hoop in zich draagt om deze crisis op te lossen.

Voor rechts is de zaak ook duidelijk. Zij zijn niet zozeer tegen de wetenschappelijke feiten van de klimaatcrisis maar in de eerste plaats tegen de gevolgen van een beleid gestoeld op de wetenschap. Dat zou ons niet mogen verwonderen. Meer en meer sociale onderzoekers ontdekken dat politiek-culturele wereldbeelden meteen ook de persoonlijke overtuigingen verklaren op gebied van de opwarming van de aarde. Dit verklaringsmodel is sterker dan om het even welke persoonlijke eigenschap. Personen met een sterk egalitair en solidair wereldbeeld aanvaarden in overgrote meerderheid de wetenschappelijke consensus rond de klimaatverandering. Aan de andere kant worden de wetenschappelijke conclusies verworpen door personen met een sterk hiërarchisch en individualistisch wereldbeeld. Mensen vinden het gemakkelijker om de werkelijkheid te ontkennen dan hun wereldbeeld te laten barsten.

Normaal mag je verwachten dat ideologieën die in tegenspraak zijn met de werkelijke wereld, vrij

vlug gemarginaliseerd worden. De fundamentalisten van de vrije markt echter houden vast aan hun wereldbeeld dat overheidsingrijpen verwerpt. Anders moeten ze immers hun miljarden opgeven waarvan ze nu een deeltje kunnen gebruiken om allerhande denktanken misinformatie te laten spuiten. Daar komt nog bij dat de gevolgen van de klimaatcrisis minst door de rijken zal gevoeld worden en meest door de armen. En het ziet ernaar uit dat deze laatsten niet veel mededogen van de eersten te verwachten hebben. Als arme landen verwijzen naar de verantwoordelijkheid van de rijke, dan hebben de ontkenners en adepten van de vrije markt hun antwoord klaar: arme landen moeten hun politiek systeem maar veranderen zodat ze zich aan de nieuwe realiteit kunnen aanpassen. Deze houding is natuurlijk schrikbarend. Blijkbaar biedt hun wereldbeeld hen ook de mogelijkheid om grote delen van de mensheid af te schrijven. Dat belooft als de zoektocht naar afnemende grondstoffen zal verhevig. Dan mogen we verwachten dat landbouwgrond in Afrika nog meer zal ingenomen worden door rijkere landen voor verbouwing van voedsel en biobrandstof. Droogte en honger zal zich verder verspreiden en gebruikt worden als voorwendsel voor de uitbouw van genetisch gemodificeerd voedsel en zal de boeren nog meer met schuld opzadelen. Steeds risicovollere technologieën zullen gebruikt worden om moeilijk bereikbare olie op te halen en met verlies van ecologisch belangrijke gebieden. Onze grenzen zullen nog meer afgeschermd worden voor migranten en conflicten over de beschikbaarheid van grondstoffen zullen toenemen. Markt-

georiënteerde klimaatoplossingen zullen nog meer dan nu een magneet vormen voor speculatie, fraude en graaikapitalisme. En als klimaatverandering ook voelbaar wordt bij de vermogenden, dan zal de zoektocht naar technische oplossingen nog meer zorgen voor onbekende risico's.

Volgens Klein is er een mogelijkheid dat deze grimmige toekomst kan voorkomen worden. Dat kan als een populaire massabeweging genoeg tegenwicht kan opbouwen voor een leefbaar alternatief. Dat veronderstelt niet enkel alternatieve beleidsvoorstellen maar vooral een alternatief wereldbeeld dat de huidige ecologische crisis in haar kern aanpakt. Dat betekent een wereldbeeld geworteld in wederzijdse afhankelijkheid in plaats van hyper-individualisme, wederkerigheid in plaats van overheersing, samenwerking in plaats van hiërarchie. Dat betekent dat de reeds gangbare gevechten tegen financiële speculatie, onbeperkte vrijhandel, industriële landbouw, derde wereldschuld, en zoveel meer een plaats krijgen in een samenhangend verhaal hoe we leven op aarde kunnen beschermen.

Dat gebeurt vooralsnog niet. Het is een pijnlijke ironie dat terwijl de rechtse verzameling in het Heartland Institute de klimaatverandering uitroepen tot een linkse samenzwering, de meeste linksen zich nog moeten realiseren dat de klimaatwetenschap hen de krachtigste argumenten tegen het kapitalisme in handen geeft. Als de demonstranten het uitschreeuwen tegen hun corrupte regeringen en elites in Athene, Madrid,

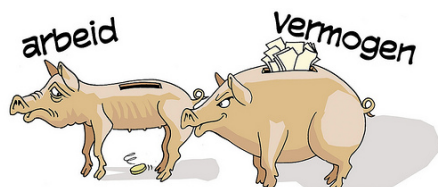
Caïro, Madison en New-York, is klimaatverandering zelden meer dan een voetnoot, terwijl het de genadestoot zou moeten zijn. Rechts krijgt ondertussen de vrije hand om klimaatactie uit te roepen als de doodsteek voor de mondiale economische crisis. Volgens hen zal een beleid tegen de klimaatopwarming slechts leiden tot meer kosten en door ecologische beslommingen de creatie van jobs verhinderen. Bij gebrek aan een tegenstrijdige visie, die een uitweg biedt aan zowel economische als ecologische crisis, vindt het rechtse verhaal dankbaar gehoor.

Een en ander hoeft zo niet te blijven. Steeds meer bewegingen vinden mekaar. Ook in de VS zien we dat de zogenaamde ongeorganiseerde occupy beweging aansluiting vindt met oudere milieubewegingen en de arbeidersbeweging. Bewegingen hervinden ook hun radicale roots en verlaten hun kantoren om terug straat- en massabeweging te worden. Inspiratie wordt ook gevonden bij de vele lokale, groene economische alternatieven en landbouwinitiatieven gesteund op lokale gemeenschappen. Daarmee worden ook ervaringen opgebouwd van directe democratie en niet-gecentraliseerde macht.

Cultuur kan dus snel veranderen. Eén van de mooie uitingen ervan is bijvoorbeeld het bord dat op het bezette Liberty Square in New-York staat: "I care about you" (ik geef om jou). De occupiers willen ook geen eisenplatform opstellen omdat ze niet willen dat hun protest gereduceerd wordt tot louter politieke eisen. Integendeel mikken ze op de

onderliggende waarden van verwoestende hebzucht en individualisme dat de economische crisis veroorzaakte en zo radicaal verschillend is met hoe we mekaar en de natuur moeten benaderen. In de toekomst zal blijken dat gelijke rechten voor alle mensen en de mogelijkheid van diep medevoelen bepalend zal zijn voor ofwel menselijkheid ofwel barbarij. Cultuur is dus veranderlijk en verandert voortdurend. Op de Heartland Institute weten ze dat. Daarom proberen ze uit alle macht de berg van bewijzen te negeren dat hun wereldbeeld een gevaar is voor leven op aarde. De taak voor de rest van ons is om te geloven, gebaseerd op deze bewijzen, dat een zeer verschillend wereldbeeld ook onze redding kan zijn.

9/12 Studiedag FAN

Over pensioenen, spoken, Robin Hood en de taks op financiële transacties, de financiële markten en waarom rijken in België geen belastingen betalen
10u-17u. Zaal Torrepoort, Poel, Gent.

- Gilbert De Swert over "het pensioenspook"
- Eric Goeman (Attac Vlaanderen) en Rudy De Meyer (11.11.11) over "De come-back van Robin Hood: van Tobintaks tot Financiële Transactie Taks"
- Danny Bruggeman over "waarom de rijken in België geen belastingen betalen?"

geschenkenbeurs Bornem 3-4 dec 2011

zaterdag en zondag 3 en 4 december van 10 uur tot 18 uur

Parochiecentrum Kardinaal Cardijnplein

Geschenkenbeurs met uitgebreide gelegenheid om glaasje te drinken met (h)eerlijks uit de wereldwinkel Gratis wijnproefstand

geschenkenbeurs Puurs 3-4 dec 2011

zaterdag 3 en zondag 4 december van 10 tot 18 uur

CC DE KOLLEBLOEM
polyvalente zaal, Kloosterhof 1

Geschenkenbeurs met uitgebreide gelegenheid om glaasje te drinken met (h)eerlijks uit de wereldwinkel Gratis wijnproefstand.

De winkel is uitzonderlijk open op vrijdag 23 en 30 december doorlopend van 9.30u. tot 17.00u. ook op zat. 24 en zon. 31/12.

13/12 Mensenrechten: westerse rechten?

Hoe universeel is de universele verklaring van de rechten van de mens? Zijn de rechten uit deze verklaring toepasbaar op andere samenlevingen dan de Westerse?

Globaal wordt lokaal is een initiatief van Vredesnieuws Puurs, 11.11.11 Antwerpen, Gemeente Bornem en Vormingsregio Mechelen met medewerking van CC Ter Dift en CC De Kollebloem.

Olivia U. Rutazibwa werkt op de redactie van Mo* en deed in het verleden onderzoek naar het EU-beleid rond mensenrechten, democratisering en ontwikkeling. Tijdens deze lezing werpt ze een blik op de recente opstanden in de Arabische wereld en legt ze de link met wat we in het Westen verstaan onder mensenrechten. We sluiten de avond af met een receptie.

Dinsdagavond 13 december 19.30 tot 21.30 uur CC De Kollebloem Kloosterhof 1, 2870 Puurs

vredesnieuws

inhoudstafel

Dit blad heeft als ambitie een forum te zijn voor de talrijke verenigingen, organisaties en bewegingen van Klein-Brabant en Willebroek die actief zijn rond thema's als milieu, mensenrechten, arbeidersbeweging, vrede, rechtvaardige wereldhandel, ontwikkelingssamenwerking, antiracisme, vluchtelingen, duurzame ontwikkeling, vredesbeweging, vierde wereld, ...

We denken bijvoorbeeld aan Amnesty International, Jeugdbond voor Natuur en Milieu, fairtradegroepen, AZG, Hand in Hand, Argos, Wereldwinkels, 11.11.11-comité's, Christelijke basisbeweging, vakbonden, ATD-Vierde Wereld, Broederlijk Delen, Simmerdown, Wrak, De Schakel, Natuurpunt, ...

*Je kan ons ook bereiken op internet
(www.vredesnieuws.be)*

Als je nog niet geabonneerd bent en je wil zeker zijn dat je dit Vredesnieuws ook in de toekomst nog krijgt, of je vindt dat er sowieso wat tegengewicht moet zijn voor de commerciële media? Stort dan minstens 2,5 Euro op rek 401-2016201-74 van het Vredesnieuws

3 december: klimaatmanifestatie	p. 1
Lets: een economisch systeem zonder geld	p. 2
Katoen versus Hennep	p. 4
Klimaat en economie	p. 5
Geschenkenbeurzen	p. 9
Studiedag Financieel Actie Netwerk	p. 9
Mensenrechten, Westerse rechten?	p. 9
Agenda	p. 10

<http://www.vredesnieuws.be>

Agenda

vredesnieuws@pandora.be

Datum	waar?	Wat en wie?
3/12/2011	Brussel	Klimaatmanifestatie
3-4/12/2011	Puurs, CC De Kollebloem	Geschenkenbeurs Wereldwinkel Puurs
3-4/12/2011	Bornem, Parochiecentrum Kardinaal Cardijnplein	Geschenkenbeurs Wereldwinkel Bornem
9/12/2011	Gent, Torrepoort	Studiedag Financieel Actie Netwerk (FAN)
13/12/2011	Puurs, CC Kollebloem	Globaal Lokaal. Mensenrechten, Westerse rechten? Lezing door Olivia Rutazibwa.
29/1/2012	Breendonk, Zaal Centrum 13.30-18u	Film "A farm for the future". Velt Voorstelling zelfpluktuin Schelle

Bericht aan de abonnees: heb je liever dit vredesnieuws in de vorm van een pdf-file in je email-postbus? Stuur een berichtje naar vredesnieuws@pandora.be met vermelding: [vredesnieuws.pdf](#) graag.